

Rámcová směrnice péče o lesy č. 1

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany		
CZ0714085	Morava – Chropýňský luh	národní přírodní rezervace (podle § 28 zákona č. 114/1992 Sb.)		
Kód typu přírodního stanoviště / kód druhu	Název stanoviště / Název druhu	Kód a název biotopu ¹⁾	Rozloha	
91F0	- Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), jilmem habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo jasanem úzkolistým (<i>Fraxinus angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmion minoris</i>) - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	L2.3A - tvrdé luhy nížinných řek, člověkem málo ovlivněné porosty (+ přechody k L3.3 - karp. dubohabřinám) L2.3B - tvrdé luhy nížinných řek, člověkem silně ovlivněné porosty	ha	%
91E0			L2.4 - měkké luhy nížinných řek	42,46
			11,37	25,84
Kategorie lesa		Soubory lesních typů:		
- les zvláštního určení (podle § 8/1/c zákona č. 289/1995 Sb.)		1L, 1U (případně 1G)		
Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) ²⁾				
SLT	Dřeviny přirozené druhové skladby (PDS)			
1L	JS 1-3, (BB, JV, KL) 1-3, (LP, LPV) 1-3, HB +-3, DB +-1, JLV +-1, OL +-1, (BR, HR, JB, JIV, JL, JLH, OS, TP, TPC, TR, VR, keře) +-1			
1U1	DB 1-3, JS 1-3, OL 1-3, TPC 1-3, VR 1-3, JLV +-1, (BB, JL, LP, OS, TP, keře) +-1			
1U2	VR 5-8, TPC 2-4, OL +-2, (BB, DB, JL, JLV, JS, TP) +-1			
1G	OL 6-10, VR 0-3, (DB, BR, JL, JLV, JS, TP, TPC, OS) +-1			
Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin ³⁾				
a) = součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS v porostní skupině větší nebo rovno minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin - MZD) nebo				
b) = minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).				
Porostní typy ⁴⁾				
Listnatý smíšený				
Základní hospodářská doporučení				
Hospodářský způsob *		Hospodářský tvar		
(a) - (účelový výběr)		les vysoký		
(b) - (bez těžebních zásahů)		(včetně nepravých kmenovin)		
Obmýtí		Obnovní doba		
fyzický věk		nepřetržitá		
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty				
- Lesy (a) tvořené dřevinami přirozené druhové skladby (viz výše bod „cílová druhová skladba“), smíšené, s dostatečně početnými a přirozeně se obnovujícími populacemi jednotlivých druhů dřevin, (b) s maloplošně rozrůzněnou věkovou (resp. tloušťkovou) a prostorovou strukturou dřevinné složky lesa, (c) s ponecháváním dřevin k fyzickému dožití a k zetlení - tzn. lesy schopné (za předpokladu udržování ekologicky únosných stavů zvěře a provádění opatření proti šíření invazních geograficky nepůvodních druhů rostlin) samovolného vývoje bez rizika vymizení méně početných populací dřevin PDS nebo vzniku situací plošně významného nesouladu mezi fyzickým dožíváním a přirozenou obnovou dřevinné složky lesního ekosystému.				
- Stavy býložravé zvěře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.				
Obnovní postup a způsob obnovy				
Obnovní postup:				
- <u>Výběr účelový</u> (jednotlivý, skupinovitý) zaměřený především na: (a) odstraňování nepůvodních druhů dřevin (např. AK, DBC, JVJ, TPS aj.), (b) uvolňování (podporu vitality a plodivosti) málo zastoupených dřevin PDS, (c) pomístní (převážně skupinovitě uplatňovanou) podporu plodivosti a přirozené obnovy dřevin PDS v porostech se zjednodušenou věkovou (resp. tloušťkovou) a prostorovou strukturou. Pro podporu příznivé věkové struktury přednostně využívat přirozeně vznikající východiska obnovy.				
- <u>Ponechání částí lesa bez úmyslné těžby a odvozu dříví</u> za účelem zachování prostoru pro působení převážně samořídících procesů při vývoji lesa - týká se částí lesů s druhovou, věkovou (resp. tloušťkovou) a prostorovou skladbou příznivou z hlediska dalšího samovolného vývoje lesního ekosystému (viz výše bod „dlouhodobý cíl péče o lesní porosty“). Mladé růstové fáze dřevin PDS (nárosty až tyčoviny) by měly být přítomny nejlépe min. na 1/3 rozlohy dílců v mozaikovitě skupinovitě rozmístění (obdobu počáteční fáze stádia dorůstání v přírodních lesích).				
* <u>Holé seče nebo náseky</u> (okrajové seče) jen výjimečně za účelem (a) přeměn skupin nepůvodních druhů dřevin, (b) záměrné umělé obnovy DB (jen v souladu s plánem péče o NPR, cílové zastoupení DB uvažovat do 10%). Plochy obnovních prvků: (a) podle ploch skupin nepůvodních druhů dřevin, (b) zpravidla do cca 0,20-0,30 ha. Přednostně využívat přirozeně vznikající porostní mezery.				
Způsob obnovy:				
- <u>Přirozená obnova</u> : Podporovat a využívat přirozenou obnovu (generativní i vegetativní) dřevin PDS (včetně dřevin přípravného lesa) jako <u>základní způsob obnovy</u> (cílem je zachování genetické rozmanitosti populací dřevin PDS).				
- <u>Umělá obnova</u> : Jen po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s plánem péče o NPR) za účelem (a) vnášení				

málo zastoupených nebo chybějících dřevin PDS, (b) při dlouhodobé stagnaci nebo neúspěchu přirozené obnovy dřevin PDS. Převážně sadba (případně podsadba) jamková nebo šterbinová. Minimální počty sazenic: podle vyhlášky č. 139/2004 Sb. Požadovaná kvalita sazenic: podle vyhlášky č. 29/2004 Sb. Původ reprodukčního materiálu: přednostně z přírodní lesní oblasti (PLO) 34-Hornomoravský úval a z 1-2 lesního vegetačního stupně (LVS), využívat lze i nárosty vyzvednuté z geneticky vhodných porostů. V případě opakovaného zalesnění (doplňování nárostů, vylepšování kultur) přednostně vysazovat jiné dřeviny PDS než dřeviny převládající (podporovat druhovou pestrost). Lhůta pro zajištění mladých porostů: podle potřeby prodloužit (za účelem využití více semenných let dřevin PDS a k zohlednění obvykle nižších výškových přírůstků mladých dřevin pod porostem a v menších porostních mezerách).

- **Umělou obnovu neprovádět** zejména na mladých říčních náplavech a na místech zvodňovaných sníženin (vymezovat je v rámci pozemků určených k plnění funkcí lesů jako bezlesí nebo jiné pozemky). Zalesňování jiných bezlesých ploch na PUPFL (není-li opatření uvedeno v plánu péče) provádět jen na základě rozhodnutí orgánu ochrany přírody.
- **Geograficky nepůvodní druhy dřevin:** neprovádět umělou obnovu geograficky nepůvodními dřevinami (tj. dřevinami, které nejsou součástí přirozených druhových skladeb příslušných SLT - viz výše bod „cílová druhová skladba“).

Péče o nálety, nárosty a kultury

- **Ochrana proti poškozování zvířeti** - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanickou ochranou vzácných nebo jednotlivě či skupinovitě vnášených dřevin PDS (při vysoké míře poškozování dřevin zvířeti jde o klíčová opatření pro zajištění generační obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech).
- **Ochrana proti konkurující vegetaci (buňeni).** Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výřez či ošlapávání buňeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (jen na základě rozhodnutí příslušného orgánu ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci invazních nebo expanzivních druhů rostlin).

Výchova porostů

Porosty z umělé obnovy:

- **Obecné zásady:** V jednotlivých porostních skupinách (a) usilovat o zachování či dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS na příslušných SLT (viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmeně), (c) odstraňovat invazní geograficky nepůvodní druhy dřevin (např. AK, DBC, JVV aj. - bude-li zjištěn jejich výskyt), (d) šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (např. BR, JIV, OL, OS, aj.) alespoň při okrajích porostních skupin, šetřit keře, (e) zdravotní výběr dřevin PDS provádět jen po dohodě s orgánem ochrany přírody, (f) vytěžené dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti), (g) vybrané porostní skupiny nebo jejich část lze ponechat bez výchovných zásahů.
- **Prořezávky:** Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); „jednocení“ (snížování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).
- **Probírky v porostech do 40 let:** Interval zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); „jednocení“ (snížování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).
- **Probírky v porostech 40+ let:** Interval zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

Porosty z přirozené obnovy:

- **Postup:** (a) v populacích dřevin PDS ponechávat přednostně prostor přírodnímu výběru, (b) provádět lze podle stavu porostu druhový výběr za účelem odstraňování jedinců nepůvodních druhů dřevin nebo uvolňování jedinců málo zastoupených dřevin PDS, (c) jiné zásahy provádět jen po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s plánem péče).

Opatření ochrany lesa

- **Ohrožení:** obecně - poklesem hladiny podzemních vod; mladé porosty - poškozováním býložravou zvířeti (zejména málo zastoupené druhy listnáčů); DB - holožírý obaleče dubového (*Tortrix viridana*) nebo píďalek (*Geometridae*) n. chřadnutím s tracheomykózními příznaky; JS - chřadnutím (houba *Chalara fraxini*); OL - chřadnutím (houba *Phytophthora alni*); jilmy - grafiózou (houba *Graphium ulmi*); SM - hnilobami (václavky - *Armillaria* sp.), žíry kůrovců (brouků z podčeledi *Scolytinae*); BO, MD - žíry kůrovců.
- **Opatření:** zejména (a) zajišťovat ochranu dřevin proti poškozování zvířeti, (b) v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa na základě rozhodnutí příslušného orgánu ochrany přírody.
- **Biocidy** (kromě repelentů a atraktantů) používat jen výjimečně (na základě rozhodnutí příslušného orgánu ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného hubení přirozené se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

Provádění nahodilých těžeb

- **Nahodilá těžba - Provádění nahodilých těžeb** v NPR je omezeno zákazem používání intenzivních technologií (podle § 29/a zákona č. 114/1992 Sb.). Mrtvé dřevo je přirozenou složkou lesních ekosystémů a je proto nutné je v co největší možné míře ponechávat v porostech. Doporučení: povolovat zpracování (a) veškerého SM, BO a MD dříví napadeného kůrovci, (b) stromů hrozících pádem na lesní cesty, na inženýrské sítě nebo na pozemky mimo NPR (staré silně provozně nebezpečné stromy lze dle možnosti místo kácení ořezat redukčním řezem na torza), (c) ležícího mrtvého dříví z lesních cest nebo tehdy, stane-li se závažnou překážkou provádění opatření podle plánu péče (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody). V případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (aktuálně JS) postupovat v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu ochrany přírody.

Doporučené technologie

- **Těžba dříví - Umístování (vyznačování) těžeb** provádět po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s plánem péče). Těžební metoda: při výběrech přednostně sortimentní; metodu volit tak, aby bylo minimalizováno riziko poškození stojících dřevin těžbou a následným soustředováním dříví. Způsob nakládání se zbytky dřevní hmoty po těžbě (ponechání k zetlení, pálení, štěpkování, drcení aj.) volit po dohodě s příslušným orgánem ochrany. Termíny těžby: říjen-únor (březen).
- **Soustředování dříví - Prostředky:** vyvážecí soupravy, UKT, SLKT s nízkotlakými pneumatikami, koně. Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci. Termíny soustředování: říjen-únor (březen); termíny odvozu dříví z lesa: do 30. 4. (včas neodvezené vytěžené dříví působí jako ekologická past pro vzácné druhy hmyzu vázané na mrtvé dřevo).

Poznámky

Poznámky k textu rámcové směrnice:

1) Kód a název biotopu:

- Část lesů je vývojově (sukcesně) ve fázi přechodu měkkého (vrbotopolového) luhu (L2.4) ke tvrdému luhu (L2.3).

2) Cílová druhová skladba:

- Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je dynamika jejich přirozené obnovy a zdravotního

stavu. Populace jilmů (JL, JLH, JLV), jasanu ztepilého (JS) a olše lepkavé (OL) jsou ohroženy chřadnutím v důsledku napadení houbovými patogeny.

3) **Min. podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově por. skupin:**

- V porostních skupinách lesů NPR Zástudánčí stanovit minimální podíl listnatých dřevin PDS odlišně od uvedeného modelu vzhledem k základním ochranným podmínkám NPR jednotně ve výši 100%.

4) **Porostní typy:**

Orientační převod na hospodářské soubory při tvorbě LHP/LHO (ve smyslu vyhlášky č. 83/1996 Sb.):

- HS 187 (resp. 3187) → SLT 1L, 1U, porosty listnaté smíšené.

* Odchylky od uvedených základních hospodářských doporučení pro jiné porostní typy:

(pokud byly tyto porostní typy na území EVL vymapovány jako typ přírodního stanoviště 91F0 nebo jako mozaika s jeho výskytem)

- SM porosty: obmýtí /obn. doba: 80-110/20-30, hosp. způsob: holosečný, násečný → přeměna druhové skladby, ponechávat nedomýcené vitální dřeviny PDS.

Poznámky ostatní:

Myslivosť:

- Usilovat o udržování stavů býložravé zvěře umožňujících úspěšné odrůstání zmlazení dřevin PDS v lesích EVL.

Náhrada újmy:

- Případné oprávněné nároky na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření mohou vlastníci nebo nájemci pozemků uplatnit v souladu s § 58 zákona č. 114/1992 Sb. a s vyhláškou č. 335/2006 Sb.

Plán péče:

- Tato rámcová směrnice může být využita při zpracování plánu péče o NPR Zástudánčí, který bude podkladem pro LHP n. LHO (podle § 38 zákona č. 114/1992 Sb.).

Kód a název biotopu vychází z Chytrý M. et al., (2010): Katalogu biotopů České republiky. Ed. 2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.

Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996 Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 Sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky dřevin.

Navržená cílová druhová skladba dřevin vychází z publikace Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000 (Planeta 9/2006, Praha) a poznatků z praxe (Polášek in verb.).

Rámcová směrnice péče o lesy č. 2

Kód lokality	Název EVL	Kategorie ochrany		
CZ0714085	Morava – Chropyňský luh	základní ochrana (podle § 45c zákona č. 114/1992 Sb.)		
Kód typu přírodního stanoviště / kód druhu	Název stanoviště / Název druhu	Kód a název biotopu ¹⁾	Rozloha	
91F0	- Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), jilmem habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmion minoris</i>)	L2.3 - tvrdé luhy nížinných řek (+ přechody k L3.3 - karp. dubohabřinám)	ha 1829,52	% 97,73
91E0	- Smíšení jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	L2.4 - měkké luhy nížinných řek	32,61	74,16
Kategorie lesa		Soubory lesních typů:		
Varianty (podle úvahy vlastníka lesa a orgánu SSL): (a) les hospodářský (b) les zvláštního určení (ve smyslu § 8/2/f nebo § 8/2/h zákona č. 289/1995 Sb.)		1L, 1U (případně 1G)		
Cílová druhová skladba dřevin (v desítkách %) podle souborů lesních typů (SLT) ²⁾				
SLT	Dřeviny přirozené druhové skladby (PDS)			
1L	DB 3-6, JS 1-3, (JV, KL, BB) 1-3, (LP, LPV) 1-3, HB +3, (JL, JLV) +-1, OL +-1, (BR, HR, JB, JIV, JLH, OS, TP, TPC, TR, VR, keře) +-1			
1U1	DB 1-3, JS 1-3, OL 1-3, TPC 1-3, VR 1-3, JLV +-1, (BB, JL, LP, OS, TP, keře) +-1			
1U2	VR 5-8, TPC 2-4, OL +-2, (BB, DB, JL, JLV, JS, TP) +-1			
1G	OL 6-10, VR 0-3, (DB, BR, JL, JLV, JS, TP, TPC, OS) +-1			
Minimální podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově porostních skupin ³⁾				
a) = součtu hodnot současného zastoupení listnatých dřevin PDS až do výše součtu hodnot přirozeného zastoupení těchto druhů dřevin v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS v porostní skupině větší nebo rovno minimálnímu podílu melioračních a zpevňujících dřevin - MZD) nebo b) = minimálnímu podílu MZD v plošně převažujícím SLT (pokud je současné zastoupení listnatých dřevin PDS v porostní skupině menší než minimální podíl MZD).				
Porostní typy ⁴⁾				
Porostní typ listnatý smíšený s převahou zastoupení dubu letního (DB>50%)		Porostní typ listnatý smíšený s převahou zastoupení jiných listnáčů cílové druhové skladby (v LHP n. LHO nutno členit podrobněji - viz níže)		
Základní hospodářská doporučení				
Hospodářský způsob	Hospodářský tvar ⁵⁾	Hospodářský způsob	Hospodářský tvar ⁵⁾	
(a) holosečný, násečný (b) podrostní	les vysoký (včetně nepravých kmenovin)	(a) podrostní (b) (holosečný, násečný)	les vysoký (včetně nepravých kmenovin)	
Obmýti	Obnovní doba	Obmýti ⁶⁾	Obnovní doba	
150 (130-200)	30 (- 50)	- por. HB, KL: 110 (-130) - por. LP: 100 (-120) - por. JS: 90 (-120) - por. OL: 90 (80-100) - por. TPS: 30-40 - por. VR, TPC: 40 (-80)	40 (-50) 30 (-40) 30 30 20 20 (-30)	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty				
- Lesy (a) tvořené dřevinami přirozené druhové skladby (viz výše bod „cílová druhová skladba“), smíšené, obnovované přednostně cestou přirozené obnovy (případně i cestou obnovy umělé), (b) s věkově (resp. tloušťkově) a prostorově rozrůzněnou dřevinnou složkou (alespoň částečně víceetážové), (c) s ponecháváním části objemu starých silných stromů k fyzickému dožití a k zetlení (viz níže bod „provádění nahodilých těžeb“). Tento cíl je třeba naplňovat až do úrovně nejnižších jednotek prostorového rozdělení lesa. - Stavby býložravé zvíře umožňující úspěšné odrůstání zmlazení všech zastoupených dřevin PDS.				
Obnovní postup a způsob obnovy				
1. <u>Holé seče</u> nebo <u>náseky</u> (okrajové seče) za účelem (a) záměrné umělé obnovy DB (jen v zastoupení vycházejícím z cílových druhových skladeb na zastoupených SLT - viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) umělé obnovy silně zabuřených porostů, (c) domýcení porostů v případě neúspěchu přirozené obnovy při clonném postupu. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však menší. Lze kombinovat s předsunutými prvky (např. skupinovými sečemi clonnými nebo kotlíky za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS). Ponechávat nedomýcené dřeviny nebo jejich skupiny (viz níže).		1. <u>Clonné seče</u> za účelem přirozené obnovy dřevin PDS <u>přednostně</u> ve všech v porostních skupinách s dostatečným zastoupením plodících dřevin PDS. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však menší. Počet zásahů (fázi): podle stavu porostů a přirozeného zmlazení dřevin PDS. Lze kombinovat s předsunutými prvky (např. skupinovými sečemi clonnými nebo kotlíky za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS). Ponechávat nedomýcené dřeviny nebo jejich skupiny (viz níže).		
2. <u>Clonné seče</u> za účelem přirozené obnovy dřevin PDS. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však menší. Počet zásahů (fázi): podle stavu porostů a přirozeného zmlazení dřevin PDS. Lze kombinovat s předsunutými prvky (např. skupinovými		2. <u>Holé seče</u> nebo <u>náseky</u> (okrajové seče) za účelem (a) umělé obnovy silně zabuřených porostů, (b) záměrné umělé obnovy DB (jen v zastoupení vycházejícím z cílových druhových skladeb na zastoupených SLT - viz výše bod „cílová druhová skladba“), (c) domýcení porostů v případě neúspěchu		

<p>sečemi clonnými nebo kotlíky za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS). Ponechávat nedomýcené dřeviny nebo jejich skupiny (viz níže).</p> <p>3. Výběr účelový (jednotlivý, skupinový) v mýtně zralých porostech za účelem např. (a) odstraňování invazních geograficky nepůvodních dřevin (např. AK, DBC, JVJ, aj.), (b) uvolňování vzácných (málo zastoupených) dřevin PDS, (c) nepasečného obhospodařování lesa v porostních skupinách, ve kterých by byl tento postup dohodnut s vlastníkem lesa (nemusí jít o cílevědomé vytváření tloušťkové struktury lesa výběrného ve smyslu teorie pěstování lesů) apod. Výběr lze využívat i ve spojení s jinými uvedenými obnovními postupy.</p>	<p>přirozené obnovy při clonném postupu. Plochy obnovních prvků: do 1 ha, lépe však menší. Lze kombinovat s předsunutými prvky (např. skupinovými sečemi clonnými nebo kotlíky za účelem přirozené nebo umělé obnovy dřevin PDS). Ponechávat nedomýcené dřeviny nebo jejich skupiny (viz níže).</p> <p>3. Výběr účelový (jednotlivý, skupinový) v mýtně zralých porostech za účelem např. (a) odstraňování invazních geograficky nepůvodních dřevin (např. AK, DBC, JVJ, aj.), (b) uvolňování vzácných (málo zastoupených) dřevin PDS, (c) nepasečného obhospodařování lesa v porostních skupinách, ve kterých by byl tento postup dohodnut s vlastníkem lesa (nemusí jít o cílevědomé vytváření tloušťkové struktury lesa výběrného ve smyslu teorie pěstování lesů) apod. Výběr lze využívat i ve spojení s jinými uvedenými obnovními postupy.</p>
<p>Doporučení k ponechávání nedomýcených (netěžených) dřevin při pasečné obnově lesa:</p>	
<p>Obecné zásady:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - V každém <u>dílci</u> (ve kterém to skladba lesů umožní) zajišťovat stálou (nepřetržitou) přítomnost porostních skupin, etází a jejich částí (tzn. skupin dřevin a jednotlivých dřevin PDS) s věkem přesahujícími věk počátku obnovy (podle příslušného hospodářského souboru) a o zásobě (m³) odpovídající součinu min. <u>10 %</u> plochy konkrétního dílce (v ha) a hodnoty průměrné zásoby (v m³/ha) plně zakmeněných mýtních porostů (podle LHP nebo LHO), a to v souladu s níže uvedenými podrobnějšími zásadami (pro úroveň dílců). Ponechané dřeviny PDS lze těžit, dosáhnou-li jiné vhodné (postupně dorůstající) porostní skupiny nebo etáže ve stejném dílci požadovaného věku (věku počátku obnovy), plochy a zásoby (viz výše). Alespoň část z nedomýcených dřevin PDS v dílci (cca min. 10 m³/ha) ponechat do fyzického dožití a k zetlení (viz níže bod „provádění nahodilých těžeb“). Naplňování tohoto doporučení je v pasečném obhospodařování lesích uvedeného typu evropského stanoviště nezbytným předpokladem pro uchování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v celé její šíři (resp. pro udržení příznivého stavu typu evropského stanoviště). - Obecné zásady je nutno podrobněji rozpracovat na úrovni porostních skupin (při tvorbě LHP n. LHO). Pro ponechávané části porostů, které bude možné vymezit jako samostatné porostní skupiny, lze v LHP n. LHO vytvořit „sběrný“ hospodářský soubor s výrazně prodlouženým obmýtím a obnovní dobou. - V dlouhodobém výhledu usilovat nejlépe na úrovni dílců (příp. oddělení) o vytvoření <u>vyvážené věkové struktury</u> porostů dřevin PDS. 	
<p>Doporučený (kombinovaný) postup pro ponechávání nedomýcených dřevin v jednotlivých dílcích:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) Nedomýcené ponechávat na obnovních prvcích <u>jednotlivé dřeviny</u> PDS (tzv. „výstavky“) v počtu min. 2 ks/ha porostů 1. věkové třídy; přednostně ponechávat vitální dřeviny s výčetní tloušťkou kmenů min. 35+ cm (lépe však cca 50+ cm) a s dobře vyvinutou korunou (zejména duby a jiné „tvrdé“ listnáče). b) Nedomýcené ponechávat <u>skupiny dřevin</u> PDS v růstové fázi střední a silnější kmenoviny (tzn. se střední výčetní tloušťkou hlavních druhů dřevin cca 30+ cm) na plochách o různé rozloze (v rozpětí cca 0,10-0,30 ha) a s různou hodnotou zakmenění (v rozpětí cca 3-10, při hodnotě zakmenění menší než 7 s existencí následného porostu), rozmístěné pokud možno po ploše celého dílce. Alespoň jedna nedomýcená skupina dřevin v dílci by měla mít plochu min. 0,30 ha. c) Nedomýcené rovněž ponechávat: (a) vitální jedince <u>vzácných dřevin</u> PDS (topol černý, topol bílý, jilmy, třešeň ptačí, jablono lesní aj.), (b) <u>lesní okraje</u> (1-2 řady stromů), (c) <u>doupné stromy</u> a <u>stromy s hnízdy</u> velkých ptáků (dravců n. čápa černého), (d) <u>břehové porosty vodních toků</u> (1-2 řady stromů). 	
<p>Způsob obnovy:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Přirozená obnova: Podporovat a využívat přirozenou (generativní i vegetativní) obnovu dřevin PDS jako <u>základní způsob obnovy</u> (cílem je zachování genetické rozmanitosti populací dřevin PDS). - Umělá obnova: Jen za účelem (a) vnášení málo zastoupených nebo chybějících dřevin PDS, (b) při dlouhodobé stagnaci nebo neúspěchu obnovy přirozené, (c) při obnově DB. Zalesňovací cíle (nejsou-li uvedeny v LHP n. LHO) plánovat po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (v souladu s cílovými druhovými skladbami na zastoupených SLT - viz výše). Převážně sadba (případně podsadba) štěrbínová nebo jamková. Minimální počty sazenic: podle vyhlášky č. 139/2004 Sb. Požadovaná kvalita sazenic: podle vyhlášky č. 29/2004 Sb. Původ reprodukčního materiálu: přednostně z přírodní lesní oblasti (PLO) 34-Hornomoravský úval a z 1-2 lesního vegetačního stupně (LVS), využívat lze i nárosty vyzvednuté z genetiky vhodných porostů. Kultury zakládat smíšené (vicedruhové) již při prvním zalesnění (zastoupení hlavní dřeviny max. 70%). Porosty dřevin PDS bez převahy zastoupení DB pokud možno nepřeměňovat na porosty s převahou DB. V případě opakovaného zalesnění (doplňování nárostů, vylepšování kultur) přednostně vysazovat jiné dřeviny PDS než dřeviny převládající (podporovat druhovou pestrost). - Mechanizovaná příprava půdy: Nelze provádět přípravu půdy spojenou s odstraňováním pařezů, s likvidací nadějného zmlazení dřevin PDS nebo s plošným narušováním půdního povrchu a bylinné vegetace. - Umělou obnovu neprovádět na místech zvodňovaných sníženin (vymezovat v rámci pozemků určených k plnění funkcí lesů jako bezlesí nebo jiné pozemky). Zalesňování jiných bezlesých ploch na PUPFL (není-li opatření uvedeno v LHP nebo LHO) provádět jen po souhlasném vyjádření orgánu ochrany přírody. 	
<p>Péče o nálety, nárosty a kultury</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Ochrana proti poškozování zvěří - přednostně oplocenkami (případně jinými lokálně účinnými způsoby), podle potřeby individuální mechanickou ochranou vzácných nebo jednotlivé či skupinově vnášených dřevin PDS (při vysoké míře poškozování dřevin zvěří jde o klíčová opatření pro zajištění generační obměny populací dřevin PDS v zastoupených lesních ekosystémech). - Ochrana proti konkurujiící vegetaci (buřeni). Mechanická ochrana: vyžínání, výsek, výřez či ošlapávání buřeně (podle potřeby do zajištění nárostů či kultur); v kulturách šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS. Chemická ochrana: herbicidy používat jen zcela výjimečně (po souhlasném vyjádření příslušného orgánu ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrází nebezpečí závažného nebo nevratného poškození nebo ničení přirozené vegetace (např. při likvidaci některých invazních nebo expanzivních druhů rostlin). 	
<p>Výchova porostů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Obecné zásady: V jednotlivých porostních skupinách (a) usilovat o zachování či o dosažení přirozeného zastoupení listnatých dřevin PDS na příslušných SLT (viz výše bod „cílová druhová skladba“), (b) šetřit a uvolňovat vitální jedince málo zastoupených (vtroušených) dřevin PDS (bez ohledu na kvalitu kmene), (c) odstraňovat geograficky nepůvodní druhy dřevin (AK, DBC, JVJ aj., bude-li zjištěn jejich výskyt), (d) šetřit přípravné (pionýrské) dřeviny PDS (BR, JIV, OL, OS, JR, aj.) alespoň při okrajích porostních skupin, šetřit keře, (e) vytěžené listnaté dříví (z prořezávek) nebo jeho část (z probírek) ponechávat (podle úvahy vlastníka) v porostech k zetlení (podpora biologické rozmanitosti). - Prořezávky: Počet zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně tvarový výběr v úrovni a nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin výmladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby). 	

- **Probírky v porostech do 40 let:** Interval zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni nadúrovni hlavních dřevin (do podúrovně zbytečně nezasahovat); „jednocení“ (snižování počtu) kmenů dřevin vymladkového původu rostoucích z jednoho pařezu (podle potřeby).
- **Probírky v porostech 40+ let:** Interval zásahů: podle stavu lesa v jednotlivých porostních skupinách. Postup: obecné zásady viz výše, jinak převážně kladný tvarový výběr v úrovni hlavních dřevin, podpora výškové rozrůzněnosti (do podúrovně zbytečně nezasahovat), uvolňování korun vybraných dřevin PDS (všech zastoupených druhů) pro pozdější přirozenou obnovu (podpora plodivosti), šetřit vybrané souše listnáčů.

Opatření ochrany lesa

- **Ohrožení:** obecně-poklesem hladiny podzemních vod; mladé porosty-poškozením býložravou zvěří (zejména málo zastoupené druhy listnáčů); DB-holožírý obaleče dubového (*Tortrix viridana*) nebo píďalek (*Geometridae*) n. chřadnutím s tracheomykózními příznaky; JS-chřadnutím (houba *Chalara fraxini*); OL-chřadnutím (houba *Phytophthora alni*); jilmly-grafiózou (houba *Graphium ulmi*); SM-hnilobami (václavky – *Armillaria* sp.), žíry kůrovců (brouků z podčeledi *Scolytinae*); BO, MD-žíry kůrovců.
- **Opatření:** zejména (a) zajišťovat ochranu dřevin proti poškození zvěří, (b) v případě plošného hynutí některého druhu dřeviny PDS (v současnosti JS) postupovat podle stavu lesa v jednotlivých částech EVL po souhlasném vyjádření příslušného orgánu ochr. přírody.
- **Biocidy** (kromě repelentů a atraktantů) používat jen výjimečně (po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody) pouze v případech, kdy nehrozí nebezpečí závažného hubení přirozeně se vyskytujících živočichů (zejména bezobratlých).

Provádění nahodilých těžeb

- Zpracovávat bez omezení lze SM, BO a MD napadené kůrovci (napadené dřevo po těžbě včas odvézt z lesa nebo odkornit, biocidy používat co nejméně a jen se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody).
- Ponechávat vybrané dřeviny PDS a jejich skupiny do fyzického dožití a k zetlení v objemu min. cca 10 m³/ha (přednostně stojící pahýly zlomů o výšce do 4-5 m; souše, doupné stromy a vybrané vývraty s výčetní tloušťkou nad 35 cm) tak, aby bylo vyloučeno nebezpečí pádu ponechaných dřevin na lesní cesty, značené trasy, inženýrské sítě a na obhospodařované nelesní pozemky.

Doporučené technologie

- **Těžba dříví** - Umístování těžeb (nejsou-li umístěny v LHP n. LHO) provádět po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (např. formou každoročního projednání těžebních a pěstebních činností na rok následující). Těžební metoda: při výběrech přednostně sortimentní; metodu volit tak, aby bylo minimalizováno riziko poškození stojících dřevin těžbou a následným soustředováním dříví. Způsob nakládání se zbytky dřevní hmoty po těžbě (ponechání k zetlení, pálení, štěpkování, drčení aj.) volit po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody (neprovádět např. mechanizované shrnování klestu do valů, drčení klestu se zapravováním drtě do půdy apod.). Termíny těžby: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD).
- **Soustředování dříví** - Prostředky: vyvážecí soupravy, UKT, SLKT s nízkotlakými pneumatikami, koně (a jejich kombinace). Soustředování dříví provádět za dostatečné únosnosti půdy (za sucha nebo za zámrazu), šetrně k vegetaci a půdě. Termíny soustředování: přednostně září-březen (netýká se nahodilé těžby SM, BO a MD); termíny odvozu listnatého dříví z lesa: přednostně do 30. 4. (včas neodvezené vytěžené dříví může působit jako ekologická past pro vzácné druhy hmyzu vázané na mrtvé dřevo).

Poznámky

Poznámky k textu rámcové směrnice:

- Kategorie ochrany**
  - Část lesů plní současně funkci ochranného pásma NPR Zástudánčí (podle § 37 zákona č. 114/1992 Sb.).
- Cílová druhová skladba:**
  - Uvedená cílová zastoupení druhů dřevin PDS jsou orientační, rozhodující je dynamika jejich přirozené obnovy a zdravotního stavu. Populace jilmů (JL, JLH, JLV), jasanu ztepilého (JS) a olše lepkavé (OL) jsou ohroženy chřadnutím v důsledku napadení houbovými patogeny.
  - Návrh cílového zastoupení DB je oproti jeho předpokládanému přirozenému zastoupení navýšen (s ohledem na obvyklé hospodaření).
- Min. podíl listnatých dřevin přirozené druhové skladby (v %) pro lesní biotop při obnově a výchově por. skupin:**
  - Ekonomickými nástroji podporovat postup podle bodu a) na celé ploše EVL (tzn. podíl dřevin PDS ve výši 100%).
- Porostní typy:**

Orientační převod na hospodářské soubory při tvorbě LHP/LHO (ve smyslu vyhlášky č. 83/1996 Sb.):

  - HS 195 (185) → SLT 1L, porosty listnaté s převahou dubu letního na lužních stanovištích
  - HS 197 (187) → SLT 1L, porosty listnaté smíšené s převahou s převahou tvrdých listnáčů a lípy na lužních stanovištích

Odchytky od uvedených základních hospodářských doporučení pro jiné porostní typy:

  - (pokud byly tyto porostní typy na území EVL vymapovány jako typ přírodního stanoviště 91F0 nebo jako mozaika s jeho výskytem)
  - DBC porosty: obmýtlí /obn. doba: 80-90/20, hosp. způsob: holosečný, násečný → přeměna druhové skladby (invazní geograficky nepůvodní druhy), ponechávat nedomýcené vitální dřeviny PDS.
  - SM porosty: obmýtlí /obn. doba: 80-110/20-30, hosp. způsob: holosečný, násečný → přeměna druhové skladby, ponechávat nedomýcené vitální dřeviny PDS.
  - BO porosty: obmýtlí /obn. doba: 80-120/20-30, hosp. způsob: holosečný, násečný → přeměna druhové skladby, ponechávat nedomýcené vitální dřeviny PDS.
  - Obecně: v případě dohody vlastníka lesa a orgánu OP lze provádět i dřívější přeměny (rekonstrukce) porostů geograficky nepůvodních dřevin na porosty listnatých dřevin PDS (nutná výjimka ze zákazu dle § 33 odst. 4 zák. č. 289/1995 Sb.).
- Hospodářský tvar:**
  - Možnou alternativou ke tvaru lesa vysokého může být tvar lesa středního (sduženého), a to za předpokladu dohody mezi vlastníkem lesa a příslušným orgánem ochrany přírody. Pro realizaci převodu lesa vysokého (resp. převážně nepravých kmenovin) na tvar lesa středního by bylo nutné zpracovat samostatnou rámcovou směrnici a podrobný návrh opatření pro konkrétní porostní skupiny.
- Obmýtlí**
  - Jasanové a olšové porosty: pro stanovování obmýtlí bude rozhodující zdravotní stav porostů (JS a OL jsou ohroženy chřadnutím vyvolaným houbovými patogeny - viz výše).

Poznámky ostatní:

Myslivost:

- Usilovat o udržování stavů býložravé zvěře umožňujících úspěšné odrůstání zmlazení dřevin PDS v lesích EVL.

Náhrada újmy:

- Případné oprávněné nároky na náhradu újmy za ztížené lesní hospodaření mohou vlastníci nebo nájemci pozemků uplatnit v souladu s § 58 zákona č. 114/1992 Sb. a s vyhláškou č. 335/2006 Sb.

Zkratky souborů lesních typů vychází z vyhlášky č. 83/1996 Sb. příloha č. 2. Přehled souborů lesních typů ČR.

Zkratky dřevin vycházejí z vyhlášky č. 84/1996 Sb. příloha č. 4. Číselné označení, názvy a zkratky dřevin.

Navržená cílová druhová skladba dřevin vychází z publikace Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000 (Planeta 9/2006, Praha) a poznatků z praxe (Polášek in verb.).